

HRVATSKI LIST

HRVATSKI LIST* izlazi u nakladnoj kući JOS. KRMPOTIC u Puli trg. Custosa 1. Uredništvo: Štampska ulica br. 24. - Odgovorni urednik JOSIF HAIN u Puli. - Rukopisi se ne vraćaju. Cok. rač. aus. post. štad. 26.796.

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

Broj 1044.

U Puli, subota 8. lipnja 1918.

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 7. (D. u.) Službeno se javlja: Na napadu pridružila se je jučer topovskoj borbi posljednih dana opeta živahna pješadijska djelatnost. Na donjem toku Plave, kod Quero i kod te na Tonale suzbila su talijanska odjeljenja. Monte Spinuccia poboljšali smo naše položaje uzecem nasrtajnih četa. Na Monte Sisemol suzecem protuudaracem navala jednog bataljuna. Kod se u našoj vatri izjaloviše 2 neprijateljska. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 7. (D. u.) Iz velikog se glavnog službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Privremeno paljba. Budna letalačka djelatnost. Kod nekog a u francuske linije zapadno od Kemmela zamom 2 časnika i 50 momaka. — Vojna skupina ačkog prijestolonasljednika: Na bojištu ostala jna djelatnost ograničena na mjesna bojna Sjeverno od Aisne i sjeverozapadno od au Thierry suzbite su djelomične navale Franjugozapadno od Saroya osvojismo poslije topovske pripreme neprijateljske linije sa obliu a Ardre. Zarobismo 300 vojnika. — Ludendorff.

Rat.

Na zapadnoj fronti nije došlo do većih bojeva. Na tivoljskoj fronti i na Plavi postala djelatnost izvidničkih odjeljenja ječa.

Francuski izvještaj od 6. lipnja popodne: no od Champignya potisnule su jučer na večer uske čete neprijateljske skupine natrag, kojima lo uspjele prekoraciti Olseu. Francuzi su do ali od prilike 100 zarobljenika. Sjeverno od e popravili smo znatno svoje položaje sjeverno padno od Hautebraye. U rukama Francuza je 50 momaka. Prilično živahan topnički boj bito u okolici Lonporta, Neuillya-La-Poterie dno od Reimsa.

Engleski izvještaj od 6. lipnja u jutro: Danas noći kušao je neprijatelj opet nasrtaj protiv odijeljenja jugozapadno od Malancourta, ali je suzbijen uz gubitke. Drugom neprijateljskom nom odijeljenju uspjele su jučer popodne, da erazi našu stražu u blizini od Boyellesa. Dva momka su nestala. Tečajem noći kušao je ne- telj nasrtaje sjeverno od Lensa, sjeverno Belea i istočno od sime Nieppe. Svi su ovi sunci suzbijeni a neprijatelj je pretrpio gubitke.

Engleski izvještaj od 6. lipnja u jutro: Mjesni se bojevi odigrali tijekom zadnje noći kod rea, gdje su francuske čete suzbile neprijateljske ale. Inače ništa novoga.

Talijanski izvještaj od 6. lipnja: Na obim straa Brente i u nekojim odsjecima Piave bio je nički boj privremeno žestit. U ostalom ograni- se bojna djelatnost na smetajuću paljbu i na uzeća ophodnja.

Izvještaj istočne armije od 30. svibnja: U jutro svibnja napa'e su grčke četa u vezi sa fran- kom armijom na jake neprijateljske pvožaje kod a di Legena (južno od Hume). Na čitavoj ši- oj navalnoj fronti od 12 kilometara osvojila je adijava u dubini od dva kilometra neprijateljske e. Svi su ciljevi bili postignuti. Na nekojim smo silma dapače uznapredovali i dalje, nego što je namjeravano. Neprijatelj je uzvratio našu nam- žestokom topničkom paljbom a istočno od e sa protunavalom, koja se međutim posve iz- vila. Do sada smo nabrojili preko 1500 zarob- ka Nijemaca i Bugara, među kojima 33 časnika. ogo ratnog pribora, koji još nije prebrojen, pao je u ruke. Tečajem ove operacije pokazale su e i francuske čete junački polet. Unatoč nepo- tom vremenu sudjelovali su aeroplani djelo- no kod bitke te su bombardovali bugarske pri- iz male visine. Osim toga su opstreljavali ješno željezničke stanice Vardarske doline i lje- te kod Hudova. U okolici Doirana i na Dobrom te izvele su srpske i francuske čete uspjele pod- ta, kod kojih su dopremile zarobljenika. — eštaj istočne armije od 31. svibnja javlja, da su žali zapornom paljbom protunavalu na novo bjene položaje na Skra di Legen. Ukupni broj ovljenika iznosi 1712.

* Rekvizicije u Poljeko. „Kurier Lwowski“ donosi: Izakako su se Nijemci osvjedočili, da unatoč okupaciji ne mogu izvući iz Ukrajine dostatnih količina živeža, odredili su nove rekvizicije u kra- ljevini Poljskoj, gdje su počeli plijeniti i zadnje ostatke poljačkog žita i poljačke marve. Kod toga snabdjevaju se vreće sa napisom „Ukrajina-Kovel“ dok se robove marve pečati sa napisom „Ukrajina“. To sve se desi samo sa svrhom, da se u Njemačkoj podržava mišljenje, da će se nešto do- biti i Ukrajine.

* Njemačke podmornice na američanskoj obali. „Central New“ javlja iz Washingtona: Mornarički je tajnik odredio, da se zatvore luke Boston, Philadelphia i ostala pristaništa na Atlantskom oceanu. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, piše o pod- uzeću podmornica na američanskoj obali, da je to prva akcija podmornica u velikom stilu protiv ame- rikanske obale i da imade svrhu, da spreči prevoz američanskih četa iz Amerike u Europu.

* Konferencija engleskih socijalista. Predsjed- nik švedske socijalističke stranke Branting i pred- sjednik nizozemske socijalističke stranke, Trolestra, bili su pozvani na vijećanje engleskih socijalista, koje će se održavati 26., 27. i 28. lipnja. Kod toga će se pretresivati međunarodne stvari. Po- toga će se vijećanja zaputiti će se Thomas i Vanderveide, koji su bili također pozvani, u pratnji Brantinga, Trolestre, Hendersona i Huysmansa u Paris, da pregovaraju o mjerama za saziv međunarodne kon- ferencije socijalista.

* Influenca u Španjolskoj. Influenca se u Španjolskoj sve više širi. Tečajem zadnjih četiriju dana poskočilo je broj oboljelih u Madridu od 125.000 na 200.000. Broj umrlih povisio se od 39 na 100.

Iz Rusije, Ukrajine i Finske.

Kijev, 1. Aleksandar Šulgin, federalistički socijalista, bivši ministar vanjskih posala u mini- starstvu Viničenka, bio je imenovan državnim podtajnikom vanjskih posala. To je već traće ugledno lice federalističko-socijalističke stranke, koje je stupilo na stranu Hetmana Skoropadskoga. U skorašnjem će se vrijeme zaputiti na čelu oda- slanstva u Švicarsku i u druge države, da notifi- cira vladama nezavisnost Ukrajine.

Paris, 1. Havas. Moskovska brzojavka „Tempa“ potvrđuje vijest o smrti Kornilova. Na njegovo je mjesto stupio general Denikin. Deniki- nove su čete stupile u Novo Cerkasku u dodir sa četama Popova i sa armijom Ščerbačeva, koja do- lazi iz Rumunjske.

Moskva, 1. Havas. Kako javljaju iz Ki- jeva, položaj je u guberniji Cernigov kritičan. Zemlja se većim djelom nalazi u posjedu buntovničkih seljaka, koji su dobro naoružani i snabdjeveni sa municijom svake vrsti. Hetman Sko- ropadski je stvorio brojna redarstvena odijeljenja za zaštitu privilegija veleposjednika.

London, 1. Havas. Ruski pučki komesar za vanjske poslove poslao je ruskom opunomoćeniku u Berlinu 28. svibnju slijedeći prosvjedi: Državni tajnik von Kühlmann traži u jednoj brzjojavci, neka prekinemo vojničke operacije u sjevernom Kaukazu. U istini nema vlade u sjevernom Kaukazu, a tvrdnja, da je ima, je čista izmišljotina. Gospodin nas Küh- lmann optužuje, da ugrožavamo kaukasku vladu na- valom, dok je baš protivno istina, da se posljednja sprema, da nam preotme pokrajine, što su nam ostale vjerne. Samo pučanstvo se bori. Mi nemamo tamo nikakve vojske, koju bi bili mi izaslali. U ostalom maršira turska vojska protiv Batuma. Ako imademo namjeru postići sporazum na svim fron- tama, imademo pred očima također tursku armiju. Moramo svakako doći do toga, da zaustavimo tursku ofenzivu.

Moskva, 2. Tečajem 1. lipnja stigla je u Petrograd gotovo čitava finska vlada.

Washington, 2. Havas. Brzjojavka brzo- javnog ureda iz Petrograda veli, da se Nijemci u Ukrajini služe protiv revolucionaraca topništvom i da uništavaju šume žetvu.

Stockholm, 2. Havas. Uslijed pretnja sa državnim prevratom u koristi njemačkog princa iz- dao je francuski poslanik u Helsingforsu svoju po- znatu izjavu, da francuska vlada neće priznati ni- jedne finske vlade, koja bi bila Finskoj nametnuta neustavnim putem.

Frankobrod na Meni, 4. U svezi sa ruskim predlogom, neka se uredi konačno odno- šaje između Rusije i Njemačke objavljuje „Frank- furer Zeitung“ neke glasove ruskog novinstva. Tako piše „Novija Vjedomosti“ od 21. ožujka:

Poslije Jene Sedan! — tako su mislili dobri rodo- ljubi — ili od Tilsita do Pariza! — to je fantazija socijalne revolucije. Ali mi ne doživljujemo nikakav Jena i nikakav Tilsit, već samo bezprimjerno rasulo. A lozinka je veoma lakoumna, da je to samo stanka, da se pridobije daha ili nada, da Njemačka neće nastupiti protiv Rusije već protiv boljševičtva. „Vaš Brest je isto, što je bio za nas St. Stefano poslije pobjeda nad Turcima. A znajte, da ćete još prije uspostave ruske sile iskusiti, da će poslije novog St. Stefana doći i novi berlinski kongres“. — So- cijalistički list „Novaja Žižn“ pisao je istoga dana: „Ako smo država i ne tek slučajna igra prirode, ako dva i pol stoljeća mogu produžiti izvjesnu neku opravdanost, neće oblici i granice, koje nam je nametnula Njemačka, biti od duge trajnosti. Smješno jest govoriti o revanši u običnom smislu riječi. Mi trebamo zraka za disanje. I kad bi imali još socijalističniju vladu, nego li je današnja, mo- rala bi i ona, uza svu zabrinutost, da bi se novi rat iskoristio u imperijalističke svrhe, pripremiti taj novi rat te uložiti sve svoje sile za njegovu orga- nizaciju. Što nije značajno, da je današnja vlada prek i prek pacifistička i da opravdava kapitulaciju sa melodijom o „revanši“?“

Basel, 4. Polag pariškog izvještaja Havasa javljaju iz Petrograda, da je tamo bio otkriven pro- širen proturevolucionni komplot, koji je razgranjen preko čitave Rusije.

Lugano, 4. Petrogradski dopisnik „Messa- gera“, koji je do sad uvijek tvrdio, da su boljšev- vici plaćeni njemački agenti, donosi veoma čudno- vatu vijest. „Potrebno jest, da se ustanovi“, piše dopisnik, „da buržuazija ne samo Finskoj i Ukra- jini već u čitavoj Rusiji prijanja uz Njemačku. I kadeti i oktobristi ne taje više želju, e bi njemačka vojska došla u Rusiju te učinila tamo red. I sama stranka Miljukova, spremna je pružati Nijemcima ruku.“

Kijev, 5. (D. u.) „Golos Kijevski“ donasa pod naslovom „Nemoćan bijes“ vijest iz Petrograda, prema kojoj je vijeće pučkih povjerenika proglasilo vođu donске republike, generala Kromova, nepri- jateljem naroda te ga postavilo izvan zakona. Prema drugim vijestima bilo je u savezu sa otkrićem protu- revolucionarne urote proglašeno u Moskvi opsadno stanje.

Kijev, 5. (D. u.) Prema listu „Golos Kijev- ski“ sakupljaju boljševici u Rusiji čete. Isti list javlja o uspješnim bojevima sovjetrovih četa sa češko-slovačkim zborovima. List konačno doznaje, da boljševički mogućnici posiljaju po zemlji oru- žana odijeljenja, da kod špekulirajuće seljačke buržo- azije nasilno rekviriraju žito.

Kijev, 6. (D. u.) Na posljednjem sastanku učitelja istaknuo je ministar nastave, Viničenko, na- čelo, da je u Ukrajini bila proglašena jednako- pravnost svih narodnosti i da se ovo načelo ima u prvome redu provesti u školi. Zaključilo se je, da se uvede ukrajinski nastavni jezik samo u držav- nim pučkim školama, počevši sa nižim razredima.

Kijev, 6. (D. u.) Ukrajinski mornarički mi- nistar naredio je demobilizaciju sveukupnog trgo- vačkog brodovlja.

Kijev, 6. (D. u.) Jučer je rumunjskoj vladi otposlao odgovor na notu. Ukrajina ustraje u od- gvoru kod toga, da moldavski parlament nije bio od pučanstva opunomoćen da glasa o priklju- čenju Besarabije te da besarapsko pučanstvo teži za ujedinjenjem sa Ukrajinom, sa kojom je vezano i historičkim i gospodarskim vezama.

Berlin, 7. (D. u.) Neki list javlja, da je Lenin naredio mobilizaciju 12 godišta, kako bi ugušili proturevoluciju, koju potpomaže antanta i drugi nezadovoljni elementi.

Iz slavenskog svijeta.

Iz Slovenije. „A što, me bude li ništa s Jugo- slavijom?“ upitao će te Kranjac, piše „Slovenec“; tako će te upitati onaj, koji je nesretan, da živi osamljen u okoliči, koja njemački miši. I također njemu, koji vjeruje u našu budućnost, dolazi na misao to pitanje u trenutku slabosti... (zaplijenjeno)... Kad smo jednom riješili to pitanje, piše dalje „Slovenec“, čujmo, što veli Krek u članku „Odlučnost i samo- stalnost“ (u Domoljubu 1909.): „Kad se pokaže, da je nekakva stvar neophodno potrebna, mora biti i moguća. (Nama je Jugoslavija neophodno potrebna, dakle je i moguća! Op. ur.) Tada se poilitar ne smije prestrašiti nikakvih poteškoća. Junački naprijed, vrijedi u takvom slučaju. Možda ne će postići sam, što je namjeravao, možda će pasti, ali će bez sumnje odobiti nekoliko pečina, da bude onima, koji podju

za njim lakši put i da oni tim sigurnije dodju do cilja. Pobijedi li pak, s jednim je junackim jurisem postigao više, nego bi se bilo takozvanom spreznosti postiglo u dvadeset godina... Jao političaru, koji se pita, što će reći protivnik! Jao onome, koji se prestraši vike protivnika i nastupi pred njihovom krikom! Pravi naš sumišljenik pita se samo i isključivo, što će biti u korist slovenskom narodu. Predzadnja rečenica, veli „Slovenec“, treba da nam ostane na pameti, osobito glede sadašnje divje krike Nijemaca. Duboku islinu majstorovih riječi uvažimo svi u boju za naša naravna prava. — Tršćanska „Edinost“ donosi u svom broju od srijede članak nekog talijanskog socijaliste u talijanskom jeziku. U četvrtak donosi taj članak preveden na slovenski. Talijanski socijalista spočituje Pittoniju, da se zauzimalje i brani Nijemce, da opominje Talijane pred opasnošću slavenskom, a ne će da vidi opasnosti germanizacije, koja hoće da prodre na Jadran i Trident. U članku se veli, da su tršćanski talijanski socijaliste, prevareni i izigrani od svojih vodja (Pittonija) stupili u službe Nijemcima, od kojih mora tršćanski proletarijat da snaša najveće nepravde. — „Slovenski Narod“ javlja, da je dne 3. o. m. nakon kratke bolesti umro Karlo Linhart, vodja slovenskih renegata i urednik ptujskog njemačkog listića, pisanog na slovenskom jeziku, „Štajerca“. Linhartu je bilo 36 godina. Njegov zadnji čin bijaše badenska denuncijacija, koju u nebo vapio, proti slovenskom narodu. Njegova je smrt kao osveta Pravednosti. S Linhartom pada glavni stup renegatske organizacije. Štajercijanci su izgubili s njime svoju glavu i duševni ocl tog pokreta Orniqi, Mravlagi i Voškarići upće valjda će morati doskora uvidjeti, kako se njihova dugogodišnja gradnja ruši u žalosne razvaline. Značajno je, kako hladno i kratko bilježe njemački listovi Linhartovu smrt. Muž je mrtav, više im ne koristi, i što gubiti riječi. Također ovdje, veli „Slovenski Narod“, ispunjava se stara istina, da se izdajicu plaća, ali se ga ne poštuje.

Domace vijesti.

Roditelji koji kane iseliti djecu u Hrvatsku ili Slavoniju, imaju prijaviti svoju djecu kod uprave našeg lista u ulici Cenide broj 2, prizemno, samo od 6-8 sati na večer.

Općinski ured za posredovanje radnje u Pulj javlja: Djelomičnim povratkom bjeGUNACA u kotar tvrđave grada Pule ponarasio je znatno zahtjev traženja radnih sila upće, muškaraca i žena, kao što i broj traženja službe. Da se uzmogne udovoljiti ovim molbama u najkraće vrijeme, potpisani ured toplo preporuča bilo nezaposlenim muškarcima i ženama, pripadali oni kojoj mu drago vrsti zanatlija, bilo svim poslodavcima, da se obrate isključivo ovom uredu kod traženja službe, dotično radnih sila. Općinske delegacije poreznih općina pozivlju se, da prijave ovome uredu sve ratne nemogućnike, koji se vraćaju domovima. Za upute i prijave obratit će se stranka ovom uredu (Municipij, II. kat) od 8-2 sata popodne, a u svetačne dane od 9-12 do podne.

Dnevne vijesti.

Svenijemci su, kako je poznato, najveći ratni huškači. Ali svenijemci imaju također privilegij, da su oslobođeni od vojništva, e bi mogli galamiti u zaledju. Ovu ratobornost treba iskoristiti u prilog ugrozene domovine. Mi ne sumnjamo, da su svi svenijemci, koji sudjeluju kod huckanja za nastavak rata, pripravnici poči za svoj ideal na frontu. Na svakom svenijemačkom sastanku neka se dakle delegira pregledna komisija, koja će odmah pregledati sve prisutne te ih bezodvlačno poslati na mjesto onih naroda, koji ne žele nastavak rata. Mi ne branimo svenijemcima, da se bore za svoje ideale makar i 1000 godina. Mi im želimo puno sreće, ali ne medju pacifističkim kukavlicima već „na polju časti“ pred neprijateljem u gradu granata i šrapnela. Tamo neka galame, neka jurisaju, neka viču, neka huckaju, neka pale i ruše po miloj volji. Mi želimo naše ljude doma kod obitelji i djece, na polju i mirnom radu i priznajemo, da taj posao nije tako častan kao vojnički. Mi smo kukavni; mi volimo smrt u domaćem krevetu nego li smrt na polju časti; ali smo uvjereni da su sve hulje oni, koji imaju puna usta u zaledju na gradskim i mariborskim volkstagima i kojima se unatoč oduševljenju ne da na frontu. Na frontu dakle velibni svenijemci, na frontu Heine, Wolff, Iro; Maliku osobito moramo položiti na srce, neka se čuva Talijanaca, koji su naučili od Rusa za robijivati svenijemačke zastupnike; na frontu Seidler, Czernin, Tizza, Burlan itd. Tamo je vaše mjesto. Tamo možete još koristiti; jer bi si domovina stela par pušaka više. U prkos neprijateljima i Vama neće onda Austrija propasti; branit ćete ju dvostruko, vašim prisustvom na frontu i odsustvom u ministarstvu.

Španjolsko izaslanstvo u Pragu. „Slovenski Narod“ donosi prema bečkom nedjeljnom izdanju poznate konzervativne korespondencije „Information“ ovu zanimljivu vijest: U burnom Pragu posljednjih dana zbio se ovaj istinit slučaj, koji nije uz svoj humoristički sadržaj bez političke pikanterije. Ovih dana došlo je u Pragu izaslanstvo triju španjolskih granda i triju španjolskih časnika. Bijašu od spa-

njolskog Crvenog križa, te su kao takovi posjetili u Češkoj internovane ratne zarobljenice. U toj deputaciji dao je predsjednik češkog zemaljskog društva Crvenog križa, grof Ervin Nostitz, gozbu, kojoj su medju ostalima prisustvovali također češki carski namjesnik grof Coudenhove i španjolski konzul u Pragu. Na toj gozbi govorio je također vodja neutralne deputacije. Što se pak govori u takvim zgodama? Hvalio je, razumije se, gostoljubivost gostoprimeca, slavio ljepotu češke zemlje i silkovit položaj te istorijsko značenje Praga. Dovie govor nije pokazivao ništa osobitoga. No španjolski grande najednom postade politički, ne poznavajući narodne osobitosti zemlje i da se ne informova prije o boju stranaka u Češkoj. Španjolski se grande dakle bacio na frazovito hvallisanja češkoga naroda te je u ime svoje i u ime svojih saputnika izrazio vešlje nad time, da je u Pragu, u glavnom gradu idealnog, vrlig i svjetovnopoznatog naroda! Da, još je dalje posegao ponositi Španjolac: poželio je češkom narodu u tom boju za njegovu narodnu i državnu samostalnost mnogo sreće i čestitao je osobito namjesniku Coudenhove, da mu je udjeljeno, da bude usrijed tog češkog naroda kao namjesnik! Govorio bi bio dapače još tako dalje, kad ga ne bi bili upozorili, da govori doduše jako ljepo, no ne pravilno i dotično i tako je španjolski grande prekinuo svoj „speech“. Zanimljivo bi bilo motriti lica njemačkog plemstva u Češkoj, koje je na gozbi bilo brojno zastupano, i zanimljivo vidjeti, kakvo li je lice učinilo namjesnik Coudenhove, kad je vodja španjolskog izaslanstva tako kadlo „milim Česima“. Taj istiniti događaj jedina je svijetla slika iz zadnjih praškli burnih dana. — „Slovenski Narod“ pripominje: K tomu izvještaju moramo dodati, da smo o tom govoru španjolskog veleambastorkata pripočeli nedavno još interesantnije izvješće. Cenzura nam je medjutim izvješće crtala — iz vanjakopolitičkih interesa...

Njemački gospodarski pokret na jugu. „Grazer Volksblatt“ piše: Južnoslavenski je problem sada istaknut. Danas je politički i gospodarski pogled okrenut prema jugu — odatle nam prijeti pogibao i tamo je rad, koji donosi plod i zamamnu nagradu. U današnjoj glavnoj skupštini carevinskog saveza austrijske industrije ocrtat će član gospodarske kuće Alfred Ešer značenje Trsta i Adrije za Austriju poslije rata. A. Ešer je napisao već pred godinu dana o tom predmetu knjigu sa dalekim pogledom i pozvan je prije svijju, da razjasni značenje Trsta. Politički i gospodarski južno-austrijski pokret teče uporedo, samo na žalost nema gotovo nijedne dodirne točke. Politika je najneplodnija stvar na svijetu bez gospodarske podloge, a isto i gospodarstvo bez politike. Trgovina i industrija na jugu upućena je upravo na Njemačku, koja joj šalje najbolje i najpotrebnije elemente. S druge strane ne alni li se na koncu politička hajka na jugu protiv njemačkog rada, koji trpi u mnogim općinama radi nacionalnog progona. Nijesu li industrija i trgovina najveći interes, da se uspostavi na jugu sredjeno i trajno stanje i da se ukloni svaki irredentizam? Uski spoj naroda, kapitala i poduzeća ne smije ostati samo monopol Slavena. Cesi su u posljednje vrijeme pomoću svojih banka kupili mnogo toga upravo na jugu i uredili to za strani promet i industrijske svrhe. Oni su se pripravili sviješni, da je jug Austrije najsigurnije i najvažnije polje plodonosnog rada za imperijalitičko pružanje njihove opsežne moći. Kod nas naprotiv — strančarskih Nijemaca — nacionalna udruženja rade bez ikakve gospodarske podloge, a gospodarska bez ikakve nacionalno-političke direktive. Često i više grupa na istom području jedni uz druge i također jedni protiv drugih. Mi znamo, da nije posao gospodarskih društava, da vode politiku, ali mi trebamo jedno posredno mjesto, koje bi izradilo točan velik nacrti: gospodarskog, političkog i nacionalnog stajališta za politiku industrije i tla na jugu. Kada bi imali takovo mjesto, onda nam ne bi bilo teško dati kapital za izvođenje tih nacrti.

Milozvucl iz rajha. U berlinskom dopisu nekog nacionalno-liberalnog lista, južno njemačkog glasila čitamo medju ostalim: Iz njemačke Austrije dolaze već sedmice i mjeseci zdvojno zapomaganje, neka se je spasi iz gorke nestašice hrane. Kod nas u rajhu prešlo se većim djelom preko toga ravnodušno na dnevni red. (!) Koleričke su se čudi k tome još srdile te su ljutito pripomenule: „to bi još te falilo! Oružem smo i suviše pomogli, to znade i sam Bog. Samo lopov daje više no što ima. I kod nas pašuje nestašica i oskudica. Valjalo bi, da si Austrijanci najučitljivije sami pomažu“. Austrijancima ne mogu pomoći Austrijanci, t. j. našoj njemačkoj braći ne mogu pomoći niti Cesi niti Slovenci, jer to, što se tamo odigrava, nije ništa drugoga nego jedan oblik gospodarskog boja, koji inače vodi antanta protiv središnjih vlasti. Cesi i Slovenci naimo, koji su se priznatom spretnošću znali čuvati na bojnopolju, vode taj gospodarski boj posve dobrovoljno, sa bravurom i poletom, sa proračunanom promišljenošću i neumornom žilavošću — To vrijedi, da zapamtimo: Slovenci su također zvanj druckebergeri, Slovenci, koji moraju slati

svoju djecu, da ju izbave od izgadnjenja, u Hrvatsku i Slavoniju, imaju svrhu na pretek, samo ako Nijemci, oni gladuju. Novinskih izvještaja se za da u gornjoj Austriji imaju obilicu svega, da u bogatoj Kranjskoj ne može dobiti baš i pošto je vojnička uprava preotela seljacima i kilogram krumpira; za što se ovi izmučeni Nijemci obraćaju na svoju vjernu braću u Gornjoj striji ili na braću u Moravskoj ili na mile saveznike Madžare? Do sada nijesmo vodili gospodarata — ali sada valja da ga vodimo, jer je u resu ne samo države već i kulturnog svijeta nestaje ljudi, koji su u stanju pisati nešto taku u novine. Nijesmo se do sada čuvali na bojnopolju; ali za što ne bi dali jedamput klevetne realni sadržaj. Mi stavljamo Nijemcima pred pripravnici smo prepusiti njima sve naše položaje na bojnopolju, gdje smo onako spretno stediti i čuvati naš život i zamijeniti ih sa njemačkim i madžarskim položajima. Zašto se ne bi nesretni Nijemci i iskravljeni Madžari jedak čuvali i štedili? Cekamo na odgovor, a vojno vodstvo svakako prihvatiti naš predlog u interesu germansko-madžarske rase.

Prosvjeta.

„Književni Jug“. Poslije 5-nedjeljnog tipografskog štrajka, koji je sprečio izlaženje svijju izlazio je 8. i 9. broj „Knjiž. Juga“ sa slijedećim sadržajem: A. Loboda: Za kulturno zedinjenje goslovonov. Drag. M. Domjančić: Vjera u proljet. Svet. Čorović: Pavlov kaput. I. Albrecht: V. moti. Z. Kveder: Podlimbarski. M. Milošević: Kaznanjem. P. Konjović: Claude Debussy. R. K. Ilinić Jeretov: Pred Zoru. Milica Janković: Inv. J. Samec: Večerna pesem. Dr. B. Vodnik, I. Četlić i dr. Nagy: Sitniji prilozil o Preradoviću. Tomašić: Na zmijinjem gumnu. V. M. Janko Smrt druga. J. Horvačanin: Mesečina. J. M. Plesme osame. Zatočenik: Nacionalna književ. T. Pintar: Krizantema. — Kazalšte. U preprišu Z. Milković o ekavštini, te dr. J. A. Olinić. N. Bartulović, V. Škarlić, M. Kašanin, V. Čor. Res i P. Lebi o različitim publikacijama. — Umjetnički prilog donosa jednu sliku J. Kljako — izlazi 2 puta mjesečno latinicom, ćirilicom slovenski, cijena mu je 40 K na godinu, a na četvrt godine. — Adresa: „Književni Jug“ C. dultićeva ulica br. 29. — Cijena ovom dvo-

Mali oglasnik

KINO CRVENOG KRIŽA
Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Prelom vjernosti.

Igrokaz u 5 čina.

Početak: 8-10, 4-40 i 6-20.

Ulazne cijene za ovaj film

I. mjesto K1-20; II. mjesto 60h

Ući se može kod svake slike.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo promijeniti raspored.

Rabljeni čepovi

od plata mogu se prodati u ulici gija br. 81.

Kupujem svaku količinu bačava

od vina, petroleja, ulja Ponude na Berthold Neu Zagreb.

U trgovini pokstva, Pl. Šarbat u Štanskej ulici, predaje se novo priopćenje pokusstvo.

Tražim dobros briačkog pomoćnika prostog od vojništva.

Plaća prama pogodbi. — Stan i hrana u nas.

Obratiti se na briača

Veljka Spasića u Brčkoj (Bosna)

SAPUN „FANIA“

Sapun „FANIA“ je izvrstan „sapun“ za umivanje. Vam nadomješćuje svaki skupi „toaletni sapun“, najiznakašće kemijske znanosti od prof. dra Darmstädta dra. Perla, izvrstno se pjeni, ugodnog mirisa, te ne bi manjkati u nijednom kućanstvu — za veljike nenadoknadiv izvstan predmet za trgovce i kućarice, i elegantna kuti 36 akusne opramljenih komada K 30 — zajedno sa poštar — poučecem, jeftinija vrst sa mirisom od ljubičica 40 kom. K 17 — Manje od 1 kutije po vrsti se ne šalje. Uzorci se ne davaju. Ekspert Wertheimer Zagreb, Marč ulica.

Razredna lutrija. 1. razred

10. razredne lutrije mogu se dobiti u kod tvrtke Jos. Krmpotić, trg Gustoza, Fran Ferdinanda br. 3.

CIJENA lista: U pretplati za štavu god. K 48—, za polugodište K 24—, tromjesečno K 12—, mjesечно K 4—, u maloprodaji 16 fil. pojedini broj. OGLASI primaju se u upravi lista trg Gustoza 1

Godina IV.

Nešto o Cesim

Napisao J. M. K. u „P. So

Cesto čujemo o nas tamo u njih na ju za najzreliji slavenski svijestan silne veze br rodima slavenskim, čiji rodni život bio na poč no istodobno sluša: uvijek spočitavanja sta smislu riječi, za koja pojedinaca, koji ne ima da dovedu do vrijednosti na slavenskom j

Bez sumnje je isti slavenskim značajem bokti razlog u posven se razvijao život češkog. Životni uvjeti Č li Jugoslavena i Rusi iskorišćeno, nije prena sredi ne sile ih na kon krašto je u nas, prem tražila ne samo stan vlaslita poduzeća, koj korijen, ne bi dozvolio digne na samostalnu

Nijesmo li htjeli narod industrijalno i prihvatiti oružje svo početničkim neuspjeh nastojati uz svaku cij barem dakle ne osta našoj strani bilo ni zala ni iskustva napre a ipak se izgradila našnje sigurno časnostovanja vrijednom r nika, koji su vlastiti djeovanjem u veštijim nadomješćiti izobrazb steći doma.

Rukom u ruci i (jalnim) i trgovačkim poljodjelstvo racional Zapada, naše gospo pravim blagdanom t zauzela Češka u polj No težak taj ži upliva na naš naroc za taj boj mi smo u našem značaju. kakva slavenska ustal nošću, radna djelatno jednostavnost zahtje preći u rafinovanije jednostavnosti cijeloj kakvu susrećemo u j postali smo sumnjivi poznatom čovjeku o smo naučili da upo činjamo, ukoliko evropskog Zap

A ipak uza sv jezgra, nemamo i n čvrstoće i sistematič nam ne će nikada t jačnost i lankoum tvrdoća i uvijek bit talni, cijeli svijet ob čovjek, uvijek će pjesma Hercegovca uvijek ćemo slušati predja.

Jesmo, istina, možda i više račun i ruski, ali ne zas Bugara, naimo „sla napram gostoprimski kutaniti. Ta takovih j medju pšenicom i k

No jednu podu potrebno je usitati: ne bi zlorabili brat slavenskim plemenim cijeno obogaćenje, i postave ne ispunje, i prijatelja nepošteni

Sigurno će sv tražiti svoju korist i radnik nastojati, da svoj rad, naravno nešto više nego li odlaze u nove, mal uče jezik itd., no u